

KADETTIKURSSI 44 JA MERIKADETTIKURSSI 29, VALMISTUMISESTA 50 VUOTTA

Puoli vuosisataa on kulunut siitä, kun Kadettikurssi 44 ja Merikadettikurssi 29 vanhoivat itsenäisyyspäivänä 1959 upseerinvalansa Presidentin linnassa ja ilmoittautuivat sen jälkeen uusissa palveluspaikoissaan.

Kurssimme alkaessa upseerin ura ei ollut houkutteleva. Pariisin rauhansopimuksen tekemisestä oli kulunut vuosikymmen. Elettiin sodan jälkeistä aikaa, se tuntui myös puolustusvoimien piirissä. Raskaat sotakorvaukset vaikuttivat vielä valtion talouteen. Puolustusvoimien koulutuskalusto ja sa-materiaali olivat II maailmansodan aikaista, osin aseistus oli I maailmansodan aikaista tekniikkaa. Uuden kaluston hankintaan valtion tulo- ja menoarviossa myönnettiin varoja niukasti. Rauhansopimus rajoitti puolustusvoimien rauhan ajan vahvuutta ja kalustohankintoja. Sisäpoliittinen tilanne ei ollut myönteinen maanpuolustukselle.

Ulkopoliittisestikin Suomi oli vaikeassa tilanteessa. Idän ja lännen suurvaltojen välit olivat hyvin kireät, elettiin kylmän sodan aikoja, mikä jatkui melkein koko virkauriemme ajan. Sotia ja erilaisia kriisejä koettiin jatkuvasti. Suomen toimintamahdollisuuksia ja päätöksiä rajoitti Neuvostoliiton ja Suomen välinen YYA-sopimus. Suomi pyrki noudattamaan ulko- ja puolustuspolitiikassaan tasapuolisuutta sekä oli virallisesti sitoutumaton ja puolueeton, mutta valmistautui kuitenkin puolustamaan itsenäisyyttään koko valtakunnan alueella.

Varusmiesaikainen koulutuksemme perustui jatkosodan kokemuksiin. Taistelutoiminnan omaksumisessa ja myös opetuksessa meillä olivat esikuvana Väinö Linnan ”Tuntematon sotilas.”

Henkilöstön palkkaustaso oli heikko, upseerien urakehityskään ei ollut lupaava silloisten virkojen puitteissa. Puolustusvoimissa oli vakava upseeripula. Yksityisellä sektorilla työvoiman kysyntä oli kovaa. Sodan käyneet ikäpolvet siirtyivät eläkkeelle, eivätkä 1950-luvun kadettikurssit pystyneet täyttämään harventuneita rivejä riittämättömien hakijamäärien takia. Vasta 60-luvun suuret kadettikurssit toivat helpotusta tilanteeseen. Myös 1960-luvulla perustetut uudet virat ja vanhojen virkojen korotukset toivat parannusta palkkaukseen. Emme päässeet nauttimaan nopeutuneesta virkauran kehityksestä, mutta tilanne parani niin, että parhaat kadettiveljstämme päätyivät korkeisiin virkoihin ja vaativiin tehtäviin.

Pyhäinpäivänä 1957 astuimme Kadettikoulun ovesta sisään. Alku oli rauhallista, vanhemmista kursseista paikalla olivat vain kadettiväepeli Antero Karvinen ja joukkueittemme varajohtajat. Pari päivää ehdimme totutella uusiin kuvioihin. Koulun upseeristo ja vanhemmat kadetit suhtautuivat yleensä asiallisesti meihin simppuihin. Joskus koulutus oli reipasta, mutta simputuksesta ei voitu puhua. Opimme sekä vanhoja perinnetapoja että keinot välttää kaaderien ”koulutusta”. Emme olleet rynnäkkökaadereita, mutta ”akateemisuuskaan” ei häirinnyt elämäämme sisäoppilaitoksessamme. Kadettivuositamme jäi miellyttävä ja poikamainen muisto.

Kadettikurssille meitä hyväksyttiin toista sataa hakijaa kaikkiin kolmeen puolustushaaraan. Osa ei ilmoittautunut kurssin alkaessa ja kymmenen kadettia keskeytti opintonsa. Yhteinen koulutusaika ensimmäisellä vuosikurssilla loi lujat siteet eri puolustushaarojen veljien välille. Kurssiltamme valmistui 83 upseeria, suurin osa palveli puolustusvoimissa eläkeikänsä saakka. Joukostamme poistui jo palvelusaikana muutamia veljiä tapaturmaisesti ja eläkepäivinämmme sairaudet ovat harventaneet rivejämme niin, että meitä on jäljellä enää 65 veljeä. Vuosien varrella monen terveys on alkanut horjua, jolloin heidän yhteydenpitonsa muihin on vähentynyt.

Vuosikymmenten aikana mielessä pyöri ajatus, miksi me pyrimme upseerin uralle. Taloudelliset edut eivät olleet varmaankaan syynä, ehkäpä tehtävien luonne ja isänmaan etujen puolustaminen herättivät meissä vastuun tunnetta. Se heijastui meihin monista sodan käyneistä upseereista. Erityisesti mieleeni jäivät kenraali Savonjousen sanat, kun Karjalan Lennoston nuoret vänrikit kävivät hänen luonaan tervehdyskäynnillä. Hän painotti puheessaan, ettei meidän tehtävämme ollut kaatua asiamme puolesta, vaan taistella ja tehdä työtä Suomen puolustuskyvyn hyväksi. Siinä oli meille selkeä toimintaohje.

Kurssimme aikana yhteishenki oli hyvä ja säilyi sen jälkeenkin. Nuorina upseereina tapaamiset olivat hyvin satunnaisia, kurssin kokoontumiset tulivat ohjelmaan vasta myöhemmällä iällä. Kadettikurssimme julkaisuun, omaan ”Kylkirautaan” emme saaneet lupaa, mutta myöhemmin kurssi on julkaissut kaksi kirjaa ja oman juhlapostimerkin. Kirjoissa on käsitelty kadettiaikaa, virkatehtäviä sekä eläkeajan rientoja.

Monen kadettiveljen työura ei päättynyt eläkkeelle lähtöön, vaan he antoivat oman työpanoksensa sen jälkeen talouselämän ja yhteiskunnallisen toiminnan hyväksi.

Kurssin valmistumisen 50-vuotisjuhlaa päätettiin viettää avec-tilaisuutena kesäisissä merkeissä Helsingin tienoilla. Vieraaksi oli kutsuttu kummikurssiltamme, Kadettikurssi 94:ltä kadettylikersantti Mikko Salminen puolisonsa Annan kera.

Kurssilaiset puolisoineen kokoontuivat Päävartion eteen, jonka jälkeen siirryimme Mariankadun sisäänkäynnin kautta Presidentin Linnaan.

Isäntänämme toimi presidentin 3. adjutantti majuri Marko Kivelä. Linnan esittelyn lisäksi hän kertoi monia mielenkiintoisia asioita talon tavoista, toiminnasta ja tapahtumista..

Linnasta siirryimme tilausajoveneellä upeasti entisöityyn Merisotakouluun, jossa koulun apulaisjohtaja, komentaja Matti Eskola otti meidät vastaan. Koulun esittelyssä tuli esiin sen nykyinen käyttö sekä myös opetustyön olennaisia osia. Kahvit juotiin sotilaskodissa. Suomenlinnan ohjelmaan kuuluivat kukkalaitteen lasku sodissa kaatuneiden muistomerkille, tutustumiset Suomenlinnan kirkkoon, Suomenlinna-museoon ja Ehrensverd-museoon. Ilta päättyi juhlaillalliseen Suomenlinnan Upseerikerholla.

Juhlailallisen ohjelma oli laadittu Suomen sodan henkeen, olihan sen päättymisestä kulunut 200 vuotta. Saimme nauttia Sandelsin Partalan aterian, jota höystettiin Johanna Parviaisen Ylä-Savon murteelle kääntämällä runolla ”Sandels”, esittäjinä olivat kadettiveljet tai heidän sijaisinaan aviopuolisot. Esitykset herättivät hilpeyttä, kun monikaan ei ollut harrastanut Savon murteita.

Kadettiväapelimme Matti Savonjousen ja perinteiden isän Matti Lumpeen juhlapuheissa todettiin Yrjö Maunu Sprengtportenin vaikutus silloiseen sodankäyntitapaan ja saman linjan säilyminen strategian ja taktiikan puolella hänen ajoistaan aina kadettikurssillemme saakka. Vasta tekniikan kehittyminen muutti sodankäynnin kuvaa ja se asetti uudet vaatimukset myös taktiikan ja koulutuksen suhteen. Suurten muutosten takia kurssistamme voidaan syystä käyttää nimitystä ”saranakurssi”.

Urallamme tukena ovat olleet puolisoimme, jotka ovat vuosien aikana rakkaudella ja kiintymyksellä kestäneet ja tukeneet meitä vaikeuksissamme ja iloinneet kanssamme menestyksestä sekä aktiivisesti osallistuneet kurssimme rientoihin. Heitä muistettiin ansioistaan yhteisellä ja harvinaisella merkillä, joka on tehty 1300-luvun hautalöydön perusteella. Korussa on esitetty kaksi turturikyhkyä, jotka ovat ikuisen uskollisuuden ja rakkauden vertauskuvia.

Raimo Rasehorn

Kadetti 3848

